

Se siste side for info om årets store fest!

Nødvendigheten av en klagemekanisme som gir enkeltpersoner et sterkere rettsvern, ble diskutert på Litteraturhuset i Oslo i mai. Fra venstre: Beate Ekeløve-Slydal fra Amnesty International, Mia Solander fra det finske utenriksdepartementet, professor Christian Courtis fra FNs Høykommissær for menneskerettigheter i Geneve og menneskerettighetsaktivisten og jusstudenten Peter Kayiira fra Uganda. Ordstyrer Vegard Botterli til høyre.

Foto: Tom Henning Bratlie/FIAN Norge

En seier for enkeltmennesket

Fra i år kan du klage din egen stat inn for FN, om dine rettigheter brytes. Nei, forresten...

Av Tom Henning Bratlie

Tilleggsprotokollen for FNs Konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (TP-ØSK) er en klagemekanisme for enkeltpersoner i de landene som har ratifisert ordningen. Det har ikke Norge gjort. 6. mai, dagen etter TP-ØSK trådte i kraft, arrangerte FIAN Norge et seminar om betydningen av TP-ØSK, i samarbeid med Amnesty Norge. Her deltok blant annet professor Christian Courtis, koordinator for ØSK hos FNs høykommissær for menneskerettigheter i Geneve. Courtis mener **norges nøling med å ratifisere TP-ØSK gjør ØSK til en annenrangs konvensjon, som ikke fortjener den samme vern**

som sivile og politiske rettigheter.

Fra Uganda kom menneskerettighetsaktivisten og jusstudenten Peter Kayiira. Kayiira leder over 2000 personer som er fordrevet fra sine hjem, på grunn av en tysk kaffeplantasje. Han mente at om denne klagemekanismen hadde vært gyldig for Uganda, ville de sluppet å bruke nesten elleve år i ugandisk rettsapparat for å få dømt dem som har okkupert deres jordbruksland.

Finland er klare til å ratifisere og Mia Solander fra det finske utenriksdepartementet sier Norge ikke har noe å være redd for. Både Courtis, Kayiira og Solander var kommet til Norge for å delta på dette seminaret.

Fra utenriksdepartementet deltok statssekretær Gry Larsen. Delvis. Før lunsj. Hun sa at Norge vurderer TP-ØSK, samt tilsvarende klagemekanisme for barnekonvensjonen.

Til nå har disse landene ratifisert klageprotokollen: Argentina, Spania, Ecuador, Mongolia, Bolivia, Bosnia & Herzegovina; Slovakia, El Salvador, Portugal, Uruguay og i juni tilsluttet Belgia seg.

Høsten 2013

16. oktober, hele verden:

Verdens matsikkerhetsdag. Se siste side!

Bergen – Seminaret om kastediskriminering krasjet med masse annet og utsettes til høsten. Følg med på nettsidene eller facebook.

Oslo – Norge skal opp til høring i FN, om oppfølging av menneskerettigheter (ØSK) i november. I den forbindelse lanserer FIAN en rapport om Norges mr-forpliktelsener i andre land. Følg med på nettsidene eller facebook.

Kristins hjørne

Vi må avskaffe sult og underernæring, sa Utviklingsminister Heikki Holmås på FAOs generalkonferanse i Roma nå i juni. Han sa videre at matsikkerhet og ernæring basert på retten til mat er en forutsetning for utvikling.

Det er alltid svært tilfredsstillende å høre en minister snakke som en FIANist! I Norge har vi vunnet frem med de tre ordene **retten til mat!** Det betyr likevel ikke at FIANS arbeid er ferdig! Vi har enda en stor jobb å gjøre for å påvirke *hvordan* retten til mat kan brukes som et verktøy for å fremme et verdig liv for de 870 millionene som i dag sulter.

FIAN Norge må vokse som organisasjon dersom vi om ti år skal kunne vise til like stor innflytelse som vi har hatt de siste ti årene! Vi har kjempet frem et større politisk rom for å diskutere viktigheten av landbrukets rolle for å bekjempe sult. Vi ønsker å fortsette dette arbeidet, samtidig som vi også ønsker å jobbe med nye politiske utfordringer for å sikre barn og voksnes rett til mat gjennom fokus på ernæring, helse og velferdsordninger. Dessverre har vi i dag ikke ressurser nok til å utnytte alle mulighetene i norsk politikk.

Sommeren er her og vi gleder oss til å være ute flere steder for å fortelle om FIANS arbeid mot sult. Kanskje får vi flere medlemmer? Som du ser på siste side har vi også store planer for Verdens matsikkerhetsdag 16. oktober! Alle kan bidra som de måtte ønske!

Sommerhilsen Kristin Kjæret

Årsmøtet

FIANS årsmøte ble avholdt 10. april, der en grundig strategi fram til 2017 for organisasjonen ble vedtatt. I innledningen står det: "Dette er FIAN Norges første helhetlige og flerårige strategi som omfatter alle aktiviteter, inkludert organisasjonens prosjektarbeid, informasjons- og påvirkningsarbeid. Den må sees i sammenheng med FIAN Internationals strategiske plan for perioden 2011-2014, FIAN Norges informasjonsstrategi for perioden 2011-2014 og de gjeldende offisielle statutter for både FIAN Norge og FIAN International.

Strategien legger føringer for FIAN Norges arbeid i perioden 2013-2017. Den er utgangspunkt for organisasjonens

langsiktige og kortsiktige planlegging og prioriteringer, og den skal ligge til grunn for utforming av årlige planer og budsjetter."

Strategien kan du få fra kontoret.

Det nye styret ser slik ut: Arvid Solheim er gjenvalgt styreleder for to år.

Elisabeth Ng Langdal, Ida Tide-mann-Andersen og Åshild Solgaard er gjenvalgt til styremedlemmer for to år. Siri Damman ble valgt til varamedlem. Mia Vanessa Henriksen, Ida-Eline Engh og Ola Westengen har alle et år igjen av sine perioder.

Stor takk til Edvard Christiansen som takket for seg etter uvurderlig innsats. Hans styreplass erstattes av Mari Gakkestad. (THB)

Småbøndernes dag

Den internasjonale paraplyen for småbønder, Via Campesina, ville i år sette landran i fokus. Som vi har skrevet om tidlige, investerer kirkens eget fond, Opplysningsvesenets fond (OVF), i plantasjeselskapet Global Solidarity Forest Fund (GSFF) som bidrar til å bryte retten til mat i Niassa, nord i Mosambik. Gjennom avtaler som lokalbefolkningen ikke har forstått innholdet av, har GSFF overtatt land for å drive plantasjer; også kalt landran.

Presteforeningen og Kirkerådet representerer Den norske kirke i OVF-styret, med hver sin representant. På den internasjonale dagen for småbønder 17. april hadde vi derfor

ønske om å møte en representant for Den norske kirke. Vi ville overrekke et krav om at de gjør det de kan i OVF-styret, for å fremme respekt for menneskerettighetene og gi menneskene i Niassa et verdig liv! Gjennom barneleken "Kappe land" ville vi visualisere hva som skjer i et samfunn, der lokalbefolkningen stiller med handicap som for eksempel analfabestisme. Vi var i kontakt med både bispekollegiet, Presteforeningen og Kirkerådet, men fikk dessverre ikke noen til å møte oss.

Takket være avisa Vårt Land, fikk vi på trykk appellen vi hadde til Den norske kirke. (THB)

Goldcorp-krav overlevert regjeringen

1092 personer signerte oppropet som ber Statens Pensjonsfond Utland (SPU) trekke seg ut av Goldcorp. Det kanadiske selskapet Goldcorp har drevet gullgruven Marlin i Guatemala siden 2004. Pensjonsfondet har investert en drøy milliard i Goldcorp. Uavhengige rapporter har bekreftet både forurensning av grunnvann, ødeleggelse av hus og at protester blir møtt med vold.

FIAN krever at pensjonsfondet trekker seg ut av Goldcorp og respekterer lokalbefolkningens menneskerettigheter! I midten av juni ble kravet overbragt statssekretær Hilde Sing-saas i Finansdepartementet. FIAN har allerede tatt opp denne saken med FNs ØSK-komite, og vil følge den om

Statssekretær Hilde Singaas (t.h.) mottar FIANS krav. Foto: Tom Henning Brattlie

når Norge skal opp til høring i høst.

FIVAS, Latinamerikagruppene, Forum og Changemaker har også tilsluttet seg kravet.

Takk til alle som har deltatt og signert! (THB)

ROMA: Landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum deltok i den norske delegasjonen under generalkonferansen i FNs organisasjon for mat og landbruk (FAO) i Roma i juni. Hovedtema for konferansen var matsikkerhet og ernæring.

Arkivfoto: Tom Henning Bratlie

Slagferdig Vedum i Roma

FNs tusenårsmål nr 1 lyder: Utrydde ekstrem fattigdom og sult innen 2015. Med knappe to år igjen har vi det travelt.

Av Tom Henning Bratlie

Det første og overordnede tusenårs målet er ved første øyekast ambisiøst. I alle fall med så kort frist. Statsminister Jens Stoltenberg sa i sin siste nyttårstale at målet var nådd. Om vi ser litt nærmere på undermålene, blir det ikke fullt så ambisiøst.

- Halvere andelen mennesker som lever på mindre enn 1 dollar per dag

- Oppnå full sysselsetting og verdig arbeid for alle, inkludert kvinner og ungdom

- Halvere andelen som lider av kronisk sult

Matminister Trygve Slagsvold Vedum og utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås deltok på generalkonferansen til FNs organisasjon for mat og landbruk (FAO) i Roma nylig. Her tok Vedum til orde for at matsikkerhet må prioriteres globalt.

- Vi har et felles ansvar for å forvalte

naturressursene på kloden til beste for alle som bor her. For min del betyr det at jeg som landbruks- og matminister i Norge har et ansvar for nasjonal matsikkerhet gjennom kontinuerlig produksjon av mat, ivaretagelse av produksjonsgrunnlaget og et velfungerende handelssystem, sa matminister Vedum.

Det er selvsagt bra at både andelen og antallet synker. Så lenge sult ikke er utryddet, er det fremdeles mye arbeid å gjøre, også etter 2015. Holmås gikk litt lenger sin tale i Roma, og sa:

- **Vi må utrydde sult og underernæring. Dette ambisiøse og oppnåelige målet må være fundamentet i post 2015 utviklingsagendaen.** Hvis vi skal lykkes må vi øke tilgjengeligheten av tilstrekkelig, trygg og næringsrik mat for å møte

behovene til en befolkning på 9 milliarder innen 2050. Reduser inntektsulikhet og vedvarende sosiale ulikheter i alle land, slik at alle borgere – kvinner, menn, jenter og gutter – får tilgang til tilstrekkelig, trygg og næringsrik mat, og at lik tilgang til produktive ressurser er sikret. Fremme robuste matsystemer basert på bærekraftig intensivering av produksjonen og endre måten vi driver landbruk, fiskeri og skogbruk, i tråd med klimaendringene. De-

Heikki Eidsvoll Holmås

mokratiske institusjoner er grunnleggende for å fremme sosial likhet og en rettferdig fordeling av rikdom. Matsikkerhet og ernæring basert på retten til mat er en forutsetning for utvikling.

Hva som skjer på hjemmebanen etter valget til høsten vet ingen. Utfordringene er de samme for både røde, grønne og blå regjeringer.

